

GONDOLJA VÉGIG HIGGADTAN...

ha ún. „mentes” élelmiszert vásárol

Folyamatosan növekszik azon fogyasztók száma, akik valamilyen egészségügyi probléma miatt kényszerülnek arra, hogy speciális összetételű élelmiszereket fogyasszanak. 2016. július 20-át megelőzően ezeket a különleges táplálkozási célú élelmiszerek kategóriába tartalmazó termékeket a gyártóknak és forgalmazóknak az értékesítésüket megelőzően be kellett jelenteniük az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézethez (ismertebb nevén: az OÉTI-hez). Jelenleg, ha valamely vállalkozás e termékcsoportba tartozó ún. „mentes” terméket kíván forgalmazni, a bejelentés nem szükséges, azonban szigorú európai uniós előírások határozzák meg, hogy milyen feltételeknek kell a termékek összetételének és a csomagolásukon elhelyezett feliratoknak, illetve az ilyen típusú termékek reklámjainak megfelelniük.

1. „Gluténmentes” élelmiszerek:

A fogyasztóknak az élelmiszerek gluténmentességére vagy csökkentett gluténtartalmára vonatkozóan nyújtott tájékoztatás segítséget nyújt a gluténérzékenyek számára a megfelelő összetételű élelmiszerek kiválasztásában és lehetővé teszi, hogy otthonukban vagy azon kívül változatos étrendet kövessenek.

A termékek esetében a „gluténmentes” kifejezés csak abban az esetben használható a termékek megnevezésében, ha az legfeljebb 20 mg/kg glutént tartalmaz.

A termékek népszerűsítése során a „gluténmentes” kifejezésen kívül lehetőségük van még a forgalmazó/gyártó cégeknek – amennyiben a jogszabályban meghatározott glutén mértékét a gluténtartalom nem haladja meg – az alábbi tájékoztatások nyújtására a vásárlók felé: „gluténérzékenyek is fogyaszthatják”; „coeliakiában szenvedők is fogyaszthatják”, illetve „kifejezetten gluténérzékenyek számára készült”; „kifejezetten coeliakiában szenvedők számára készült”.

A „gluténmentes” élelmiszereken kívül a fogyasztók találkozhatnak a kereskedelmi hálózatban „nagyon alacsony gluténtartalmú” termékekkel, amelyek legfeljebb 100 mg/kg glutént tartalmazhatnak.

Minden esetben javasolt a termék csomagolásán szereplő összetevőket és azok mennyiségét akkor is megnézni, ha azt gondolnánk, hogy a termékben nem található glutént tartalmazó összetevő, előfordulhat ugyanis, hogy az ízesített tejtermékek, salátakeverékek, mirelit félkész termékek is tartalmaznak glutént.

2. „Laktózmentes” élelmiszerek:

A tejtermékek szinte teljes választéka (tejek, sajtok, tejfölök, túrók, vajak, tejdesszertek) elérhető laktózmentes formában is, így az e problémával küzdő vásárlók számára fontos, hogy a termékek kereskedelmi kommunikációja megtévesztésre ne vezessen.

A „laktózmentes” jelöléssel ellátott tejtermékek és egyéb más élelmiszerek esetében a jelölés akkor helytálló, ha laktóztartalma legfeljebb 0,1 g/100 g (illetve 0,1 g/100 cm³).

3. „Cukormentes” élelmiszerek:

A vásárlók tudatában a „cukormentes” kifejezés használata korábban tévesen összekapcsolódott a „diabetikus”, „cukorbeteg is fogyaszthatják” felirattal és a narancssárga kör jelöléssel, amely 2016. július 20-tól egy európai uniós rendelet következtében megszűnt.

A változás következtében a gyártók számára kötelezően alkalmazandó előírássá vált, hogy a fogyasztókat tájékoztatniuk kell az élelmiszerek csomagolásán a termékben lévő cukortartalomról és a többi tápanyagtartalomról, tápértékről, amelyek alapesetben az alábbiak: energiatartalom, zsírtartalom, ebből telített zsírsav, szénhidrátok, ebből cukrok, fehérje, só.

Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló uniós rendelet lehetőséget ad a gyártók számára az élelmiszerek cukortartalmával kapcsolatos, fogyasztók felé történő tájékoztatásra, melyek az alábbiak lehetnek: „alacsony cukortartalmú”, „cukormentes”, „hozzáadott cukrot nem tartalmaz”.

A „cukormentes” jelöléssel ellátott élelmiszerek cukortartalma nem haladhatja meg a 0,5g/100g illetve a 0,5g/100ml mennyiséget, ellenkező esetben a jelölés a fogyasztók megtévesztéséhez vezethet.

4. „Szójamentes” élelmiszerek:

Szójaallergia esetében megnehezíti a szója elhagyását az életről, hogy a reggeliző pelyheken, müzli szeleteken át a tejdesszertekben, húskészítményekben, pékárukban, édességekben, sőt még sportitalokban és csecsemőtápszerekben is előfordulhat szója.

Vásárlás során megkönnyíti a szójára allergiás fogyasztók választását, hogy **az élelmiszerek jelölésére vonatkozó szabályozás szerint a szója és a szójaeredetű összetevők az élelmiszerek csomagolásán a gyártók azt kötelesek feltüntetni.**

Az élelmiszerek egy részén a „nyomokban szójafehérjét tartalmazhat” figyelmeztető felirat azt jelenti, hogy az adott termék olyan üzemben került előállításra, ahol a gyártó nem tudja biztosítani a keresztszennyeződés elkerülését pld. azonos gépsoron történik a „mentes” és szóját tartalmazó termékek előállítása.

A fogyasztók az egyes ún. „mentes” termékek vásárlásakor meglehetősen kiszolgáltatott helyzetben vannak, mivel kizárólag az élelmiszerek csomagolásán feltüntetett információk állnak rendelkezésére a termék összetételére vonatkozóan, valamint annak megítélésére, hogy a „mentes” jelzöt a vállalkozás jogszerűen, vagy a fogyasztók számára megtévesztő módon tünteti fel. A vásárlók abban az esetben, ha vásárlásaik során olyan termékkel találkoznak, amelynek összetétele alapján felmerül ről, hogy a „mentes” jelzöt nem a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően tünteti fel a termék gyártója/forgalmazója, észrevételeit írásban jelezheti, a vállalkozás székhelye szerinti Kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatala számára.